

Josef Slavík zemřel mlád dvacet sedm let

Nad prostým rovem kteréhosi venkovana někdo povzdechl tak, jako by bezděčně vyřkl ten nejkratší epitaf: „Nedooral ...“ Můžeme se jen dohadovat, jak rozsáhlé lány na hudebním poli zůstaly ležet ladem po nečekané smrti vynikajícího houslisty Josefa Slavíka, původem z Jinců v okrese Příbram.

Sympatická Slavíkova podobenka je z internetových stránek Základní umělecké školy v Hořovicích, kde se hrdě hlásí k jeho odkazu. Ani v Jincích nezapomínají na ztracený talent svého rodáka. Jeho původ i strmá kariéra je částečně popsána na stránkách městyse Jince a zde citujeme převážnou část.

*Josef Slavík, *26.3.1806, Jince - †30.5.1833, Budapešť*

Michal Patera, Josef Slavík - život a dílo

Otcem slavného houslisty a skladatele byl Antonín Slavík, který se narodil v Hořovicích 11.8.1782 jako syn panského bednáře Josefa a Evy, rozené Kratochvílové. Počátky literárního a hudebního vzdělání získal od strýce Jana Slavíka, učitele, který vychoval i několik jiných výtečných hudebníků.

V roce 1800 se Antonín stal podučitelem v Hořovicích, a pak, na přání hraběte Vrbny, majitele panství, odešel studovat pedagogiku do Vídně. Po svém návratu v roce 1805 byl ustanoven učitelem v Jincích. Téhož roku se oženil s Barborou Krásovou z Dobříše a v Jincích v domě č. 8 se jim narodil dne 26.3.1806 první syn Josef. Dostal od svého otce Antonína, znamenitého hudebníka, výbornou školu, když od čtyř let cvičil na housle. V březnu 1815 se rodina Slavíkových odstěhovala do Hořovic, kde otec Antonín vystřídal svého strýce Jana v učitelském povolání. Hudební prostředí tamního zámku přispělo k rozvinutí nesporného talentu malého Josefa.

Vznikl zde hudební kroužek, soustředěný kolem revidenta železáren Josefa Labora. Hrála se především smyčcová kvarteta a známý hudebník a regenschori Antonín Slavík i jeho nadějný syn byli s nadšením přijati. Josef Slavík byl již v deseti letech ozdobou školy. Hochova mimořádného talentu si všiml i doktor Schneider a upozornil na něj hraběte Eugena Vrbnu. Hrabě, člen Spolku pro podporu hudebního umění v Praze, vzal nadaného chlapce do Prahy k přijímací zkoušce na konzervatoř a hradil mu sedm let náklady na studia. Na konzervatoř byl přijat 1. listopadu 1816 ve věku deseti let. Ve hře na housle (svém hlavním studijním předmětu) byl žákem Bedřicha Viléma Pixise, koncertního mistra orchestru Stavovského divadla a prvního profesora houslové hry na nově zřízené pražské konzervatoři. Josef Slavík byl velmi pilným a svědomitým žákem a dosahoval velkých pokroků v reprodukční technice. Již ve čtrnácti letech se pak pokoušel o vlastní skladby.

Studium na konzervatoři si Slavík dobrovolně o rok prodloužil a v roce 1823 ji opustil jako houslista orientovaný především na virtuositu strhující bravurou a udivující posluchače brilantním přemáháním nejobtížnějších problémů houslové hry.

Ukončením studia vznikly Slavíkovi existenční starosti. Nemohl už počítat s podporou hraběte Vrbny a musel se o sebe postarat sám. Vstoupil jako houslista do orchestru Stavovského divadla. S činností v divadelním orchestru se však nespokojil. V říjnu 1824 vystoupil doma v Hořovicích na dobročinné akademii. V lednu 1825 pak zazářil na akademii v redutním sále v Praze, kde s velkým úspěchem provedl svůj koncert fis moll. V této době se také seznámil s Paganiniho dílem, které ho podnítilo k další tvorbě.

Úspěch pražského koncertu umožnil Slavíkovi jednat s Vídní o místo v císařské kapele, která byla tehdy nejlepším orchestrem v celé říši. A tak díky stykům hraběte Vrbny odjel již koncem února 1825 Slavík do Vídně.

<http://www.jince.cz/>

Na snímku je ZUŠ v Hořovicích a zde následují úryvky z textu o Josefu Slavíkovi a její historii.

Tehdy (1825) právě chystal sérii koncertů v habsburské metropoli Paganini. Nic netušícímu mistrovi zahrál český houslista i jeho Zvonkové rondo, které si zapamatoval po jediném poslechu. Vypráví se, že Paganini tehdy k Slavíkovi pronesl: „Vy jste ďábel, svět se třese, když hraje“.

Když Slavík odejel do Paříže, nedokázal se tam prosadit proti pletichám tamních hudebních kruhů. Opět se vrací do Vídně, kde plánuje turné, jehož osou by měla být Pešť (dnešní Budapešť) a další města. Slavíkovi příroda dala ohromné nadání, bohužel však křehké zdraví. Tehdy nic nedbal na nemoc a přechozená chřipka ho oslabil natolik, že v Pešti ve svých sedmadvaceti letech zemřel. Teprve po sto letech byly jeho ostatky převezeny do vlasti a uloženy na vyšehradském hřbitově.

Josef Slavík byl činný také jako skladatel, přičemž jeho dílo směřovalo k vytvoření virtuózních skladeb pro housle, z nichž nejznámější je houslový koncert složený a předvedený při absolventském koncertě na Pražské konzervatoři, a 2. koncert a moll.

.....

Při škole působil hudební spolek Slavík, významné Slavíkovo kvarteto (1956 - 1961), Slavíkův komorní orchestr (1984 - 1993), Kruh přátel hudby (1969 - 1993). Škola pořádala koncertní cykly Slavíkovo hudební léto a Slavíkovy Hořovice (1957 - 1993).

Josef Slavík
hudební umělec český
narodil se v Jinci 26. března 1806
zemřel v Pešti 30. května 1833
Pomník obnovili československý dělnický
slovanský zpěvacký spolek v Pešť Budině
a zde žijící Slované 1871.

Náhrobní deska na Vyšehradském hřbitově.

Že se v Jincích opravdu nezapomíná, to dokazuje plakátek z roku 2016.

Části textu: <http://www.jince.cz/>, <http://www.zus-horovice.cz/>

Plakátek: <http://jitka-jince.rajce.idnes.cz/>

(sestavila BT, 2017)

<http://rodopisna-revue-online.tode.cz/clanky-obory/clanky-obory.html>